

Inflatie doodsteek voor huidige pensioenstelsel

De hoge inflatie vreet de pensioenpot op. Voor een waardevast pensioen moeten de uitkeringen omhoog, terwijl de toekomstige verplichtingen stijgen. Dat is niet langer vol te houden.

Het huidige pensioenstelsel belooft op papier een waardevast pensioen. Alleen vanwege die verplichting is er een zogenaamde rekenrente op basis waarvan toekomstige verplichtingen moeten worden berekend. In verband met de carrièrerisico's van betrokkenen zit de rekenrente aan de veilige kant. Liever een heel duur en laag pensioen, dan een goedkoop en hoog pensioen. Dat laatste kan alleen als er ook daadwerkelijk risico wordt gelopen en in het huidige stelsel loopt niet alleen de pensioengerechtigde een dergelijk risico, maar ook de uitvoerders en de toezichthouders. Die zien voor zichzelf alleen maar downside en geen upside. In de praktijk is het pensioen al jarenlang niet meer waardevast. Jaar op jaar is de indexatie van de pensioenen gepasseerd. De indexatiebelofte is net als de rekenrente een papieren tijger.

Nu was lange tijd het voordeel van het niet indexeren dat tegelijkertijd de inflatie laag was. Dat is ook de reden waarom gepensioneerde Japanners prima kunnen leven met deflatie, omdat ze veelal een vast nominaal pensioen van de overheid ontvangen. Over het gehele jaar 2022 zal de inflatie in Nederland waarschijnlijk op een procent of 9 uitkomen, hoewel mensen met een niet zo goed geïsoleerd huis eerder op het dubbele inflatiepercentage zitten.

Dat betekent niet alleen dat de bestedingskracht van het niet-geïndexeerde pensioen in één keer met 9% daalt. Ook van alle toekomstige pensioenuitkeringen wordt in één keer 9% afgeschaafd. En dan is het nog maar te hopen dat het hierbij blijft. Financiële markten lijken nu te wensdenken dat de inflatie terug kan keren naar 2% via een zogenaamde zachte landing van de economie, maar de kans is groter dat inflatie langere tijd rond de 5% blijft hangen. Dit was ook het doel van de ECB: de rente op schulden laag houden om een schulden-deflatiespiraal te voorkomen. Maar dat kan alleen door de bezitters van die schulden te onteigenen. We staan erbij en kijken ernaar.

Er is nog een mogelijkheid om een deel van het pensioen te redden en dat is wanneer Nederland de eurozone verlaat. Nu staan de pensioenen genoteerd in boterzachte euro's in een wereld waarin de centrale bank er alles aan doet om de landen met veel schuld binnenboord te houden. Op het moment dat Nederland eruit stapt en overgaat naar de harde gulden, zorgt dit ervoor dat inflatie daalt. Wellicht is er zelfs even sprake van deflatie en krijgt de gepensioneerde daarmee een deel van de koopkracht weer terug. Bovendien kan die gepensioneerde dan weer eens heel goedkoop op vakantie in Zuid-Europa, dankzij de devaluatie van de lires en de peseta's. Ondertussen gaat het pensioenstelsel een transitie maken om de huidige onhoudbare situatie weer houdbaar te maken, maar wel met een illusie armer. ■

Door **Han Dieperink**,
geschreven op
persoonlijke titel